

METODOLOŠKO POJASNILO

Saša Čuček

JAVNI VODOVOD

To metodološko pojasnilo se nanaša na objavljanje podatkov:

Javni vodovod, Slovenija, letna (Prva objava)

December 2024

Kazalo

1	NAMEN.....	3
2	PRAVNI OKVIR.....	3
3	ENOTA, KI JO OPISUJEJO OBJAVLJENI PODATKI.....	3
4	IZBOR ENOT OPAZOVANJA.....	3
5	ZBIRANJE IN VIRI PODATKOV.....	4
6	DEFINICIJE.....	4
7	POJASNILA.....	6
8	OBJAVLJANJE PODATKOV.....	7
9	REVIDIRANJE PODATKOV.....	8
10	DRUGA METODOLOŠKA GRADIVA.....	8

1 NAMEN

Namen objave podatkov o javnem vodovodu je prikaz podatkov o količini načrpane vode iz javnega vodovoda po viru, o količini dobavljene vode, o količini proizvedenih izgub, o dolžini vodovodnega omrežja in o številu vodovodnih priključkov v Sloveniji.

Ključne statistike pri raziskovanju o Javnem vodovodu so:

- količina načrpane vode za javni vodovod po viru,
- količina prodane vode,
- količina proizvedenih izgub,
- število vodovodnih priključkov in dolžina vodovodnega omrežja.

2 PRAVNI OKVIR

- [Letni program statističnih raziskovanj \(LPSR\)](#)
- [Zakon o državni statistiki \(Uradni list RS, št. 45/95 in 9/01\)](#)
- Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2000/60/ES o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike (CELEX številka: 32000L0060).
- Uredba o oskrbi s pito vodo (Uradni list RS št. 88/12)

3 ENOTA, KI JO OPISUJEJO OBJAVLJENI PODATKI

Enota, ki jo opisujejo objavljeni podatki je pitna voda iz javnega vodovoda glede na:

Glavne značilnosti enot so: količina načrpane pitne vode iz različnih vodnih virov, količina prodane oz. dobavljene pitne vode različnim dejavnostim, proizvedene izgube (vse v 1.000 m³), obseg in delovanje vodovodnega sistema (število priključkov na vodovodni sistem in dolžina vodovodnega omrežja v metrih).

4 IZBOR ENOT OPAZOVANJA

Opazovane enote v raziskovanju o **Javnem vodovodu (VOD-V)** so vsi poslovni subjekti (polni zajem), ki so upravljavci vodovodnih sistemov ter koncesionarji, ki upravljajo vodovodni sistem ali so tega prevzeli v upravljanje.

V raziskovanje je zajetih 87 enot.

5 ZBIRANJE IN VIRI PODATKOV

Podatki se zbirajo letno.

Podatki o javnem vodovodu se pridobivajo iz aministrativnega vira.

Administrativne zbirke podatkov so:

- količina pitne vode, načrpane za vodovodni sistem, po regijah in porečjih,,
- količina pitne vode, načrpane za vodovodni sistem glede na vir,
- količina pitne vode, dobavljene v vodovodni sistem, po občinah in vodnabilanca po občinah;
- količina prodane pitne vode po porečjih in po občinah,;
- povezovalna tabela vodovodnih sistemov z občinami (dolžina omrežja, število vodovodnih priključkov)

Podatki za raziskovanje se pridobivajo iz obstoječih administrativnih virov, zbranih preko baze Informacijskega sistema javnih služb varstva okolja (IJSVO), katere skrbnik je Ministrstvo za okolje in prostor (MOP). Administrativne zbirke podatkov se nanašajo na pitno vodo.

Baza IJSVO vključuje tabele z naslednjimi spremenljivkami:

- količina pitne vode, dobavljene v vodovodni sistem, po porečjih,
- količina pitne vode, dobavljene v vodovodni sistem, glede na vir,
- količina pitne vode, dobavljene v vodovodni sistem, po občinah in vodna bilanca po občinah;
- količina prodane pitne vode po porečjih in po občinah;
- povezovalna tabela vodovodnih sistemov z občinami, porečja (dolžina omrežja, število vodovodnih priključkov).

6 DEFINICIJE

Vodovod sestavljajo naprave, s katerim se zajema, prečiščuje in distribuira voda iz javnega vodnega vira. Je naprava javnega pomena, saj se nanj lahko priključijo vsi uporabniki in se tako oskrbujejo z vodo.

Javni vodovod je sistem objektov pod enotnim nadzorom in pod enotno upravo, ki naselje preskrbuje z vodo iz centralnega vodnega vira. Ločimo tri skupine:

- lokalni vodovod – z vodo oskrbuje eno samo naselje ali več naselij;
- skupni vodovod – z vodo oskrbuje dve naselji ali več naselij v eni občini in je zaokrožena celota (sistem);
- medobčinski vodovod – z vodo iz močnih virov oskrbuje širša območja (več občin ali njihovih delov) in je grajen za preskrbo vseh porabnikov,

priključenih na ta vodovodni sistem.

Javna preskrba s pitno vodo. Za javno preskrbo s pitno vodo se šteje, če vodovodni sistem zagotavlja povprečno vsaj 10 m³ vode na dan ali oskrbuje vsaj 50 oseb.

Letna poraba vode. Ta podatek se vpiše po stanju števca na vodomernu. Podatki o vodovodnem sistemu se zbirajo na ravni vodnih virov, občin, države in hidrografskih območij.

Vodni viri in njihova razdelitev:

Vodni vir je vir vode, iz katerega se zajema voda za preskrbo prebivalstva ali za tehnološki proces in hlajenje v podjetjih. Vodni viri so:

- **1. podzemna voda** (umetne bogatitve, vse podzemne vode),
- **2. izviri** (od tega izviri podzemne vode, vode, v katere priteka še površinska voda),
- **3. površinska voda** (tekoče vode, naravna jezera, umetni zbiralniki, meteorne vode) – *naravna*.

Količina vode, zajete v sistem, je količina vode, ki je na razpolago uporabnikom (brez prelivov).

Količina prodane vode, je seštevek količin vode, dobavljene gospodinjstvom in gospodarstvu.

Količina odvzete, vendar neobračunane vode, je količina vode, ki je bila v sistemu odvzeta, ne pa tudi obračunana. Navadno so to odvzemi iz hidrantov za potrebe gasilcev, čiščenje ulic itd. Podatek se lahko tudi oceni.

Količina vode, izgubljene v omrežju, je podatek, ki pove, kolikšna je izguba vode zaradi slabo vzdrževanih omrežij.

Vodovodno omrežje objekta na javni vodovod je cevovod od javnega vodovoda do odjemnega mesta in njegova oprema.

Vodovodni priključek je fizični priključek porabnika na sekundarno omrežje, in ne na število stanovanj ali število prebivalcev, priključenih na vodovodno omrežje. Je v lasti lastnika stavbe ali gradbenega objekta in ne sodi med objekte in opreme javne infrastrukture; priključni sklop na javni vodovod, odjemno mesto in obračunski vodomerni so sestavni deli priključka na javni vodovod.

Povodje je območje, s katerega vse celinske vode odtekajo preko potokov, rek ali jezer v isto reko, ki se izliva v morje.

Porečje je območje, s katerega vse celinske vode odtekajo preko potokov, rek ali jezer v isto reko ali jezero.

7 POJASNILA

7.1 KLASIFIKACIJE

V okviru objave podatkov se uporablja Klasifikacija NUTS oz. Klasifikacija statističnih teritorialnih enot, ki je bila vzpostavljena za statistične namene in temelji na upravni oz. institucionalni členitvi držav članic Evropske unije po enotnih merilih. Ozemlje Slovenije obsega tri ravni:

- 1. raven (NUTS 1), celotna država,
- 2. raven (NUTS 2), kohezijski regiji: vzhodna Slovenija in zahodna Slovenija,
- 3. raven (NUTS 3), 12 statističnih regij.

Podatki o javni kanalizaciji se prikazujejo na prvi, drugi in tretji ravni.

Več informacij: Klasifikacija statističnih teritorialnih enot (NUTS), objavljena na spletni strani SURS (Metode in klasifikacije – Klasifikacije in šifranti – Teritorialni šifranti): <http://www.stat.si/StatWeb/glavnanavigacija/metode-in-klasifikacije/klasifikacije>

7.2 OBDELAVA PODATKOV

UREJANJE PODATKOV

Podatke smo uredili z uporabo ustreznih sistematskih in individualnih popravkov.

Več o urejanju podatkov lahko preberete v splošnem metodološkem pojasnilu [Statistično urejanje podatkov](#).

UTEŽEVANJE

Postopkov uteževanja podatkov nismo uporabili.

DESEZONIRANJE

Postopki desezoniranja niso smiselni.

OBDELAVA PODATKOV DRUGO

Iz administrativnega vira prevzeti podatki vsebujejo matično številko poročevalske enote, šifro občine in šifro hidrografskega območja ter šifro kanalizacijskega sistema.

Podatke, ki jih prevzamemo iz administrativnega vira, je treba obdelati na ravni statističnih in kohezijskih regij ter na ravni porečij in povodij. Izvede se obdelava oz. kontrola prevzetih podatkov ter agregiranje in tabeliranje podatkov; obdelava se konča s pripravo tabel, urejenih po vrednostih določenih spremenljivk.

Pri končni analizi se podatki primerjajo s podatki prejšnjega leta po posameznih spremenljivkah ter po statističnih regijah in povodjih. Morebitne večje razlike v vrednostih se še dodatno preverijo. Ko so podatki obdelani, sledita končni izračun in objava podatkov.

7.3 INDEKSI

Indeksov ne objavljamo.

7.4 NATANČNOST

Natančnosti ne izračunavamo.

7.5 DRUGA POJASNILA

Podatki so pridobljeni iz javnih virov, zato zanje ne velja načelo statistične zaupnosti.

Nekateri seštevki se zaradi zaokroževanja ne ujemajo.

8 OBJAVLJANJE PODATKOV

- Podatkovna baza SiStat: [Okolje](#) – Voda-Javni vodovod
 - Objavljeni podatki na ravni Slovenije so prikazani v absolutnih vrednostih. Podatki so razčlenjeni po:
 - kohezijskih in statističnih regijah (NUTS–2 in NUTS-3),
 - po porečjih in povodjih.
- Prva objava (Okolje, Javni vodovod): »Javni vodovod, Slovenija, letno«.
- Eurostat, Statistični urad Evropske unije
- Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD)
- Evropska okoljska agencija (EEA)

9 REVIDIRANJE PODATKOV

9.1 OBJAVLJANJE ZAČASNIH IN KONČNIH PODATKOV

Začasnih podatkov ne izkazujemo. Objavimo le končne podatke.

9.2 DEJAVNIKI, KI VPLIVAJO NA ČASOVNO PRIMERLJIVOST

Čeprav od leta 2012 uporabljamo administrativni vir podatkov, v časovni vrsti podatkov o skupni količini pitne vode ni prišlo do preloma, zato so vse časovne točke primerljive.

Do leta 2012 je potekalo raziskovanje o Javnem vodovodu (VOD-V) na klasičen način. Podatke smo zbirali z letnim vprašalnikom o javnem vodovodu (VOD-V). Podatki so se zbirali na ravni občin, države in hidrografskih območij. Enote opazovanja so bili vsi poslovni subjekti, ki so po Standardni klasifikaciji dejavnosti iz leta 2008, (NACE Rev. 2) vključeni v dejavnost D (Oskrba z električno energijo, plinom in paro), E (Oskrba z vodo, ravnanje z odplakami in odpadki, saniranje okolja) ter vsi upravljavci vodovodnih sistemov. Podatki o javnem vodovodu so se zbirali z vprašalnikom VOD-V; poročevalske enote so ga prejemale in vračale po navadni pošti. Metoda zajetja je bilo popolno zajetje populacije oziroma zajetje vseh poročevalskih enot, ki so upravljale vodovodne sisteme ali pa so imele dovoljenje za upravljanje vodovodnih sistemov. V raziskovanje je bilo zajetih vseh 211 občin. Raziskava se je začela s pripravo vprašalnika, kjer je bilo potrebno spremeniti podatke za opazovano obdobje. V nadaljevanju so se pripravile zahteve za izdelavo adresarja. Na podlagi adresarja so se v tisk poslali vprašalniki in spremna dokumentacija. S podatki izpolnjene vprašalnike so poročevalske enote vrnile po pošti nazaj na SURS. S podatki izpolnjeni vprašalniki so na oddeleku za sodelovanje z podjetji opravili ročno in logično kontrolo podatkov. Sledila je obdelava podatkov po tabelah in priprava le teh za objavo v agregirani obliki v bazi SI-STAT, v Statističnem letopisu, Prvi objavi in za objavo v mednarodnih vprašalnikih kot so WISE (Water Information System for Europe) vprašalnik, REQ (regionalni okoljski vprašalnik), vprašalnik JQ-Inland Water.

10 DRUGA METODOLOŠKA GRADIVA

Metodološka gradiva na spletni strani SURS so dostopna na <https://www.stat.si/statweb/Methods/QuestionnairesMethodologicalExplanationsQualityReports>.

- Vprašalnik:
 - Podatkov za to raziskovanje SURS ne zbira z vprašalnikom.

- Poročilo o kakovosti za raziskovanje:

- Javni vodovod (VOD-V)

področje: Okolje, podpodročje: Voda